

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Ing. J.Č.**, zast. Mgr. Ditou Křápkovou, advokátkou, se sídlem Brno, Obilní trh 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2005, č. j. 1 Ca 14/2004 - 26,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2005, č. j. 1 Ca 14/2004 - 26, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Přezkoumávaným rozhodnutím ze dne 25. 10. 2004, č. j. MHMP 139680/2004, rozhodl žalovaný tak, že se rozhodnutí Úřadu městské části Praha 13 ze dne 2. 9. 2004, č. j. R 630/04/Ma, mění tak, že z výroku o vině se vypouští písmeno b), ve výroku o uložení sankce se ustanovení § 46 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), nahrazuje ustanovením § 42a odst. 2 téhož zákona a z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se vypouští vše, co je spojeno s přestupkem podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích. Rozhodnutím prvoinstančního správního orgánu byl žalobce uznán vinným přestupkem na úseku občanských průkazů podle ustanovení § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, kterého se dopustil dne 7. 7. 2004 tím, že odmítl osobně převzít svůj občanský průkaz vydaný dne 10. 6. 2004 Úřadem městské části Praha 13, ačkoliv byl k tomu podle ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o občanských průkazech“), povinen, a dále přestupkem proti pořádku ve státní správě podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, kterého se dopouštěl od 7. 7.

2004 do vydání rozhodnutí tím, že neměl občanský průkaz, čímž porušoval povinnost stanovenou v § 2 odst. 2 zákona o občanských průkazech.

Rozhodnutí prvoinstančního i odvolacího správního orgánu bylo napadeno žalobou v plném rozsahu. Žalobce (dále též „stěžovatel“) tvrdil, že žádný přestupek nespáchal a pokuta mu byla uložena v rozporu se zákonem. Žalobce uvedl, že občanský průkaz je veřejnou listinou a v souladu s § 134 o. s. ř. potvrzuje pravdivost toho, co je v něm osvědčeno nebo potvrzeno. Pokud tedy občanský průkaz obsahuje údaj o trvalém pobytu stěžovatele na adrese ohlašovny, tj. S. n.. 2580/13, S., P. 5, kde stěžovatel nepobývá, pak se údaje v něm uvedené nezakládají na reálné skutečnosti a jsou nesprávné a nepravdivé. Z tohoto důvodu nově vyhotovený občanský průkaz nesplňuje podmínky stanovené zákonem pro veřejnou listinu ve smyslu § 134 o. s. ř., a je proto neplatný. Ustanovení § 11 odst. 1 písmo c) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech stanoví, že doba platnosti občanského průkazu skončí, jestliže obsahuje nesprávné údaje. Občanský průkaz stěžovatele vydaný Úřadem městské části Praha 13 obsahoval nesprávný údaj o trvalém pobytu stěžovatele. Rovněž z tohoto důvodu nově vyhotovený občanský průkaz stěžovatele nebyl platný. Žalobci nebyl předložen platný občanský průkaz se správnými a pravdivými údaji, a proto ho žalobce odmítl převzít. S ohledem na uvedené žalobce žádný přestupek nespáchal, přesto byl uznán vinným z citovaného přestupku a sankcionován, z tohoto důvodu má za to, že shora uvedená správní rozhodnutí jsou nezákonná.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že podaná žaloba není důvodná a zamítl ji. Současně rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého rozsudku soud uvedl, že má obsahem spisu za zcela prokázané, že žalobce dne 7. 7. 2004 osobně odmítl převzít na Úřadu městské části Praha 13 nově vydaný občanský průkaz s novou adresou ohlašovny, tj. Úřadu městské části Praha 13, s tím, že občanský průkaz považuje za neplatný, jelikož obsahuje nepravdivý údaj o místě jeho trvalého pobytu, neboť na adrese ohlašovny se nezdržuje. Žalobce tak spáchal přestupek podle § 42a odst. 1 písmo d) zákona, kterého se dopustí mimo jiné ten, kdo nepřevzme osobně občanský průkaz, přičemž není rozhodné, z jakého důvodu tak činí. Je povinností občana svůj občanský průkaz převzít. K výtce, že občanský průkaz, jenž obsahuje jako údaj o místě trvalého pobytu adresu ohlašovny, je neplatný a je v rozporu s § 134 o. s. ř. a § 11 odst. 1 písm. c) zákona o občanských průkazech, soud podotkl, že správní orgán při vyznačení takového údaje v tomto případě postupoval zcela správně, tj. v souladu se zákonem, neboť u žalobce došlo ke zrušení údaje o místě trvalého pobytu, proto v občanském průkazu bylo vyznačeno jako místo trvalého pobytu sídlo ohlašovny a při změně jejího sídla byla po zrušení předešlého občanského průkazu vyznačena nová adresa ohlašovny, a občanský průkaz nelze než pokládat za platný, neboť při demagogickém výkladu žalobce by nezbylo v obdobných případech než údaj o místě trvalého pobytu do občanského průkazu nevypisovat a tento doklad by tak ztratil do značné míry svoji vypovídací a ztotožňující hodnotu. Přitom městský soud citoval § 10 odst. 1 a 5 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“) a § 11 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o občanských průkazech.

Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze žalobce včas podal kasační stížnost, a to do všech jeho výroků. V kasační stížnosti uvádí, že ji podává z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a konstatuje, že předmětný rozsudek je nezákonný,

jelikož spočívá na nesprávném posouzení právní otázky soudem. Stěžovatel vytýká městskému soudu závěr o tom, že správní orgán při vyznačení údaje o trvalém pobytu stěžovatele do občanského průkazu (tj. údaj o místě trvalého pobytu stěžovatele obsahoval adresu ohlašovny) postupoval zcela správně a že takto vyhotovený občanský průkaz je třeba považovat za platný, neboť při demagogickém výkladu žalobce by nezbylo v obdobných případech než údaj o místě trvalého pobytu do občanského průkazu nevypisovat, tento doklad by tak ztratil do značné míry svoji vypovídací a ztotožňující hodnotu. Stěžovatel je naopak přesvědčen, že právě občanský průkaz, v němž je jako údaj jeho trvalého pobytu uvedena adresa ohlašovny, nejenže nemá pravdivou vypovídací a ztotožňující hodnotu, ale jeho hodnota je dokonce degradována naopak tím, že takovýto občanský průkaz obsahuje nesprávný údaj a je tudíž přímo zavádějící a klamný. Z tohoto občanského průkazu nelze totiž žádným způsobem poznat, že se jedná o institut tzv. úřední adresy. Stěžovatel ve své žádosti o vydání občanského průkazu uvedl jako údaj o svém trvalém pobytu slova „úředně zrušen“. Jiný údaj o trvalém pobytu, kde by nepobýval ani se nezdržoval, považoval stěžovatel za nepřipustný, a to především z důvodu ochrany jeho práv. Přidělení tzv. úřední adresy totiž mimo jiné znamená, že veškerá úřední korespondence by mu měla být zasílána na adresu ohlašovny. V žádosti uvedený údaj o trvalém pobytu „úředně zrušen“ je tedy údajem pravdivým a zcela správným. Uvedení tohoto údaje v občanském průkazu by nijak neohrožovalo či nepoškozovalo práva stěžovatele a rovněž by nijak přitom takovýto průkaz totožnosti neztratil svou vypovídací a ztotožňující hodnotu, neboť by jeho údaje byly přinejmenším shodné s cestovním pasem ČR. V této souvislosti lze poukázat na skutečnost, že v cestovním pasu ČR není zapsán žádný údaj o trvalém pobytu a přesto je uznáván jako plnohodnotný průkaz totožnosti občana všemi orgány v ČR i v celém světě. Aby občanský průkaz s adresou ohlašovny skutečně měl vypovídací hodnotu, bylo by nutné k údaji o trvalém pobytu doplnit informaci, ze které by bylo zcela zřejmé, že se jedná o adresu ohlašovny. Tedy aby z občanského průkazu vyplývalo, že se žalobce na této adrese nezdržuje, tj. že se jedná pouze o administrativní opatření z důvodu evidenčních. Z ustanovení § 10 odst. 5 věta druhá zákona o evidenci obyvatel výslovně nevyplývá, že by k adrese ohlašovny nemohl být připsán údaj o tom, že se jedná o tzv. úřední adresu. Občanský průkaz je veřejnou listinou a v souladu s § 134 o. s. ř. potvrzuje pravdivost toho, co je v ní osvědčeno nebo potvrzeno. Pokud tedy občanský průkaz obsahuje údaj o trvalém pobytu stěžovatele na adrese ohlašovny, kde stěžovatel nepobývá, pak se údaje v něm uvedené nezakládají na reálné skutečnosti a jsou nesprávné a jednoznačně nepravdivé. Z tohoto důvodu nově vyhotovený občanský průkaz nesplňuje podmínky stanovené zákonem pro veřejnou listinu ve smyslu § 134 o. s. ř., a je proto neplatný. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona o občanských průkaze stanoví, že doba platnosti občanského průkazu skončí, jestliže obsahuje nesprávné údaje. Občanský průkaz stěžovatele vydaný Úřadem městské části Praha 13 obsahoval nesprávný údaj o trvalém pobytu stěžovatele. Rovněž z tohoto důvodu nově vyhotovený občanský průkaz stěžovatele nebyl platný. Pokud tedy soud dospěl k závěru, že tento občanský průkaz je platný, potom je porušen zákon v několika ustanoveních. Stěžovatel tedy trvá na tom, že mu nebyl předložen k převzetí platný občanský průkaz se správnými a pravdivými údaji, splňující náležitosti požadované příslušnými právními předpisy. Je proto zřejmé, že stěžovatel žádný přestupek na úseku občanských průkazů nespáchal a spáchat nemohl. Přesto však byl stěžovatel příslušnými správními orgány uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích a sankcionován. Z tohoto důvodu byl stěžovatel těmito rozhodnutími správních orgánů

zkrácen na svých právech. Městský soud v Praze svým nesprávným posouzením právní otázky rovněž zkrátil stěžovatele na jeho právech a neposkytl mu příslušnou ochranu. S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby rozsudek Městského soudu v Praze byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že ve věci přestupku podle ustanovení § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích je z předloženého spisového materiálu zřejmé, že přestupkové jednání bylo stěžovateli provedeným řízením prokázáno, skutková podstata přestupku je jasná z oznámení oddělení osobních dokladů a evidence obyvatel odboru občansko-správního Úřadu městské části Praha 13 o přestupku a z příkazu o uložení pokuty. Dne 7. 7. 2004 odmítl žalobce na oddělení osobních dokladů a evidence obyvatel odboru občansko-správního Úřadu městské části Praha 13 osobně převzít nově vydaný občanský průkaz s adresou sídla ohlašovny Úřadu městské části Praha 13. Uvedl, že občanský průkaz je neplatný, protože obsahuje nepravdivý údaj o místě jeho trvalého pobytu, neboť v žádném případě na adrese S. n. 2580/13, P. 5, nepobývá. O odmítnutí převzetí občanského průkazu byl se žalobcem sepsán téhož dne úřední záznam, který osobně podepsal. V ustanovení § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích je uvedeno, že přestupku se dopustí ten, kdo nepřevzme osobně občanský průkaz. Z oznámení oddělení osobních dokladů a evidence obyvatel odboru občanskosprávního Úřadu městské části Praha 13, z úředního záznamu ze dne 7. 7. 2004 a z příkazu o uložení pokuty je nepochybně zřejmé, že žalobce osobně odmítl převzít nově vydaný občanský průkaz. Výše uvedeného přestupku se tak žalobce jednoznačně dopustil. Žalovaný jednoznačně souhlasí s právním názorem soudu, že žaloba byla nedůvodná a znovu podotýká, že záležitostí týkající se vyznačení místa trvalého pobytu žalobce v občanském průkaze v sídle ohlašovny, v jejímž územním obvodu mu byl trvalý pobyt úředně zrušen, se zabýval i Ústavní soud. Usnesením ze dne 3. 12. 2002 ústavní stížnost žalobce, se kterou byl podán i návrh na zrušení ustanovení § 10 odst. 5 věty druhé zákona o evidenci obyvatel, odmítl. V podrobném odůvodnění Ústavní soud uvedl, že ustanovením § 10 odst. 5 věty druhé zákona o evidenci obyvatel nedošlo k žádnému porušení svobody pohybu a pobytu ani jiných základních lidských práva svobod jmenovaného. Samotná ústavní stížnost se pak týkala přestupku žalobce, kterého se dopouštěl tím, že neměl občanský průkaz, ačkoliv je povinen občanský průkaz dle § 2 odst. 2 zákona o občanských průkazech mít. Ústavní soud akceptoval posouzení skutkové podstaty přestupku žalobce orgány veřejné správy a dovodil, že žalobce ignoruje ústavně konformní výklad dotčených ustanovení zákona o přestupcích orgány veřejné správy, které jsou při rozhodování vázány příslušnou právní úpravou, z níž také vycházejí. Žalovaný dále uvádí, že v kasační stížnosti jsou převážně uvedeny názory, které již v citovaném usnesení vyvrátil Ústavní soud, s jehož závěry se žalovaný ztotožňuje. S ohledem na výše uvedené skutečnosti žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud – poté, co se seznámil s obsahem správního spisu – dospěl k závěru, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ve spojení s jeho změnou učiněnou rozhodnutím odvolacího orgánu je pro nedostatek důvodů nepřezkoumatelné [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]; městský soud k této skutečnosti nepřihlédl a žalobu z věcných důvodů zamítl.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že Úřad městské části Praha 13 svým rozhodnutím ze dne 10. 5. 2004, č. j. OOD/01367/OP-2004, vyslovil podle § 11 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o občanských průkazech neplatnost stěžovatelova občanského průkazu, neboť občanský průkaz obsahuje nesprávné údaje. V odůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán uvedl, že dne 6. 12. 2000 byl stěžovateli zrušen údaj o místě trvalého pobytu a jeho novým místem trvalého pobytu se tak stalo sídlo ohlašovny, tj. Úřadu městské části Praha 13. Následně byl stěžovateli dne 15. 1. 2001 vystaven občanský průkaz, kde jako místo trvalého pobytu bylo uvedeno sídlo ohlašovny (P. 5, S., J. 2370/9). Tento občanský průkaz si stěžovatel nikdy nepřevzal. Vzhledem k tomu, že posléze došlo ke změně sídla ohlašovny (nově P. 5, S., S. n. 2580/13), vyslovil Úřad městské části Praha 13 neplatnost občanského průkazu. Dne 7. 6. 2004 požádal stěžovatel o vydání nového občanského průkazu. Dne 7. 7. 2004, kdy se dostavil k vyzvednutí nového občanského průkazu, odmítl tento průkaz převzít, když jako důvod uvedl, že v průkazu je jako místo trvalého pobytu uvedeno sídlo ohlašovny (tj. Úřadu městské části Praha 13) a tento údaj nepovažuje za pravdivý, neboť na této adrese nepobývá. Tím se podle jeho názoru dostává občanský průkaz do rozporu se zákonem o občanských průkazech a s § 134 o. s. ř. a nelze jej považovat za veřejnou listinu. Úřad městské části Praha 13 posoudil jednání stěžovatele jako přestupek na úseku občanských průkazů podle § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, kterého se dopustil dne 7. 7. 2004 tím, že odmítl osobně převzít svůj občanský průkaz vydaný dne 10. 6. 2004 Úřadem městské části Praha 13, ačkoliv byl k tomu podle § 8 odst. 1 zákona o občanských průkazech povinen, a dále jako přestupek proti pořádku ve státní správě podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, kterého se dopouští od 7. 7. 2004 dosud tím, že nemá občanský průkaz, čímž porušuje povinnost stanovenou v § 2 odst. 2 zákona o občanských průkazech. Za spáchání těchto přestupků byla stěžovateli podle § 46 odst. 3 zákona o přestupcích uložena jako sankce pokuta ve výši 4000 Kč a dále podle ustanovení § 79 odst. 1 zákona o přestupcích povinnost nahradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1000 Kč, stanovené v § 1 odst. 1 vyhlášky č. 231/1996 Sb., v platném znění, obojí splatné do 15 dnů od právní moci rozhodnutí. V odůvodnění svého rozhodnutí prvoinstanční správní orgán mimo jiné uvedl, že při rozhodování o druhu a výši sankce přihlédl k § 12 odst. 2 zákona o přestupcích, podle kterého za více přestupků téhož pachatele se uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji trestný. Ve stěžovatelově případě byl přísněji postižitelný přestupek podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, za který lze uložit pokutu až do 30 000 Kč. Vzhledem k tomu, že obviněný neuvedl žádné polehčující okolnosti pro své jednání, které by zdůvodnily případné snížení sankce, uložil správní orgán pokutu ve stejné výši jako dřívějším příkazu v této věci s tím, že opět zohlednil, že oba přestupky byly spáchány úmyslně, ačkoliv k naplnění skutkové podstaty postačí nedbalost ze strany pachatele a míra zavinění je tak větší a dále ke skutečnosti, že stěžovatel byl za obdobný přestupek již správním orgánem řešen a ze strany pachatele přestupku jde tedy o opakované totožné jednání. Z hlediska preventivního a výchovného, což je rovněž účelem každé sankce, považoval správní orgán uloženou pokutu za opodstatněnou a současně odpovídající povaze přestupků.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, v němž uvedl, že s rozhodnutím správního orgánu 1. stupně nesouhlasí, protože se domnívá, že žádné přestupky nespáchal, neboť odmítl převzít neplatný občanský průkaz obsahující nepravdivé údaje. Jde o údaj o místě jeho trvalého pobytu, protože na adrese ohlašovny Úřadu městské části P. 13, tj. S. n. 2580/13, P. 5, prokazatelně nepobývá. Magistrát hl. m. Prahy dospěl k závěru, že rozhodnutí nebylo učiněno zcela v souladu se zákonem o přestupcích. Pochybení správního

orgánu 1. stupně spatřoval odvolací orgán v projednání přestupku proti pořádku ve státní správě dle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, kterého se měl stěžovatel dopustit tím, že dosud nemá občanský průkaz, čímž porušuje povinnost stanovenou § 2 odst. 2 zákona o občanských průkazech. Podle názoru odvolacího orgánu nelze v tomto případě postupovat podle § 46, jestliže zvláštní část zákona o přestupcích v ustanovení § 42a odst. 1 taxativně vyjmenovává přestupky na úseku občanských průkazů a v jednotlivých písmenech stanovuje jejich skutkové podstaty. Ustanovení § 46 zakotvuje v přestupkovém zákoně obecnou skutkovou podstatu přestupku proti pořádku ve státní správě, která umožňuje postihnout porušení právě těch povinností fyzických osob ve státní správě, na něž nedopadá ustanovení přestupků vymezených v § 21 až 45 zákona o přestupcích, a přestupků, jejichž skutkové podstaty stanoví zvláštní zákony. Pokud zvláštní část zákona o přestupcích taxativně stanoví skutkové podstaty přestupků na úseku občanských průkazů, jiné porušení povinností uvedených v zákoně o občanských průkazech není a nemůže být přestupkem. Opačným výkladem by každé porušení povinnosti stanovené zvláštním právním předpisem muselo být považováno za přestupek podle § 46 zákona o přestupcích a pak by skutkové podstaty přestupků proti pořádku ve státní správě uvedené v § 21 až 45 či ve zvláštních zákonech byly nadbytečné a ztrácely by smysl. Ustanovení § 46 citovaného zákona umožňuje postihovat přestupky na těch úsecích státní správy, kde není porušení povinností kodifikováno. Pokud se týká přestupku podle ustanovení § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, přestupkové jednání bylo stěžovateli provedeným řízením prokázáno. V ustanovení § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích je uvedeno, že přestupku se dopustí ten, kdo nepřevezme osobně občanský průkaz. Ze spisu je podle odvolacího orgánu zřejmé, že stěžovatel osobně odmítl převzít nově vydaný občanský průkaz. Výše uvedeného přestupku se tak jednoznačně dopustil. Druhem a výší sankce uložené prvoinstančním správním rozhodnutím se odvolací správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí nijak nezabýval.

Z výše uvedeného Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že prvoinstanční správní orgán rozhodl, že se stěžovatel dopustil přestupku podle § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích a přestupku podle § 46 odst. 1 téhož zákona, a uložil stěžovateli pokutu ve výši 4000 Kč. Své odůvodnění, proč v rámci správního uvážení přikročil k takovému druhu sankce a k takové výši pokuty, založil především na tom, že stěžovatel spáchal dva přestupky, tedy přestupek podle § 42a odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích a přestupek podle § 46 odst. 1 téhož zákona, přičemž za první z nich bylo lze podle § 42a odst. 2 citovaného zákona uložit pokutu až do 5000 Kč a za posléze uvedený podle § 46 odst. 3 citovaného zákona až do 30 000 Kč. Prvoinstanční správní orgán v odůvodnění dále uvedl, že při ukládání sankce postupoval podle tzv. absorpční zásady (§ 12 odst. 2 zákona o přestupcích: Za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprísněji postižitelný.), a tedy při ukládání sankce aplikoval ustanovení § 46 odst. 3 zákona o přestupcích. Odvolací správní orgán změnil prvoinstanční rozhodnutí tak, že z jeho výroku o vině vypustil písmeno b) (tj. že stěžovatel je vinen přestupkem dle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích), ve výroku o uložení sankce nahradil § 46 odst. 3 zákona o přestupcích ustanovením § 42a odst. 2 téhož zákona a z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vypustil vše, co je spojeno s přestupkem podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích. Za této situace, kdy odvolací správní orgán vypustil z odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí argumentaci týkající se druhu a výše sankce a sám takové odůvodnění ve svém rozhodnutí opomněl, nezbyvá Nejvyššímu správnímu soudu než konstatovat, že rozhodnutí o druhu a výši sankce

uložené stěžovateli postrádá odůvodnění, a proto nevyhovuje požadavkům kladeným na náležitosti rozhodnutí správního orgánu ustanovením § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). V tomto směru je tedy takové rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Jak vidno, Nejvyšší správní soud vyložil klíčový výrok 3 výrokové části rozhodnutí odvolacího správního orgánu („z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně se vypouští vše, co je spojeno s přestupkem podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích“) „tak, jak je napsán“, tj. doslovně (striktně), a dospěl k závěru, že se z odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí vypouští i odůvodnění druhu a výše uložené sankce. I kdyby však zdejší soud přistoupil z hlediska odvolacího správního orgánu k maximálně vstřícnému výkladu předmětné části výroku jeho rozhodnutí a interpretoval ji zužujícím způsobem (restriktivně) tak, že se z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vypouští vše, co je spojeno výlučně s přestupkem podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o přestupcích, na posouzení věci by se nic podstatného nezměnilo, neboť rozhodnutí o druhu a výši uložené sankce by opět bylo nepřezkoumatelné, tentokrát pro nesrozumitelnost (odůvodnění by nekorespondovalo s konečným znění výroku).

Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Nejvyšší správní soud již ve svém rozhodnutí sp. zn. 8 As 12/2005 publikovaném pod č. 865/2006 Sb. NSS, konstatoval, že není vázán důvody kasační stížnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s., je-li rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Takový je i rozsudek zamítající žalobu na základě nedůvodnosti v žalobě uplatněných námitek a nepřihlížející přitom ke skutečnosti, že samo správní rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění výroku rozhodnutí. V souzené věci Městský soud v Praze nevzal nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu o druhu a výši sankce vůbec na zřetel, dokonce se ve svém rozsudku druhem a výši sankce uložené správním orgánem ani jejím případným odůvodněním nikterak nezabýval.

Nejvyšší správní soud proto rozhodnutí Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s., za použití § 109 odst. 3 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm městský soud rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Námitkami uplatněnými v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud blíže nezabýval, neboť – jak již vícekrát uvedl (kupř. rozhodnutí sp. zn. 1 Afs 135/2004, publikované pod č. 787/2006 Sb. NSS) – z podstaty nepřezkoumatelnosti rozhodnutí plyne, že usuzovat na důvodnost či nedůvodnost námitek lze jen ve vztahu k rozhodnutí, které je přezkumu

schopné a tedy není zatíženo vadou, která jej činí nepřezkoumatelným. Přesto nad rámec odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud podotýká, že s námitkami stěžovatele, které uplatnil v kasační stížnosti, by se nemohl ztotožnit. Tak předně by musel odmítnout stěžovatelovo tvrzení, že občanský průkaz, v němž je jako údaj jeho trvalého pobytu uvedena adresa ohlašovny, nemá pravdivou vypovídací a ztotožňující hodnotu, a jeho hodnota je dokonce degradována tím, že takovýto občanský průkaz obsahuje nesprávný údaj a je tudíž přímo zavádějící a klamný. Zákon o evidenci obyvatel totiž v § 10 odst. 5 říká, že pokud je údaj o místě trvalého pobytu úředně zrušen (§ 12 tohoto zákona), je místem trvalého pobytu sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu byl občanovi trvalý pobyt úředně zrušen. Tímto ustanovením je tak založeno (ex lege) nové místo trvalého pobytu právě pro případ zrušení předchozího údaje o místě trvalého pobytu postupem podle § 12 zákona o evidenci obyvatel. Pokud tedy občanský průkaz, který stěžovatel odmítl převzít, obsahoval údaj o místě trvalého pobytu v sídle ohlašovny, jednalo se o údaj správný a o údaj uvedený v souladu se zákonem a je zcela nerozhodné, že se stěžovatel v sídle ohlašovny fakticky vůbec nezdržuje.

Namítá-li stěžovatel dále, že údaj o místě trvalého pobytu, kde by stěžovatel nepobýval ani se nezdržoval, je nepřijatelný, a to především z důvodu ochrany jeho práv, neboť přidělení tzv. úřední adresy totiž mimo jiné znamená, že veškerá úřední korespondence by mu měla být zasílána na adresu ohlašovny, opět by mu nemohl Nejvyšší správní soud přisvědčit, poněvadž stěžovatel má za podmínek stanovených v § 10 zákona o evidenci obyvatel možnost zvolit (ex actu) za místo svého trvalého pobytu kterékoli místo na území České republiky, které pokládá za vyhovující svým potřebám a jím uváděná „ochrana jeho práv“ je v tomto směru plně v jeho rukou.

Stěžovatel dále konstatuje, že občanský průkaz je veřejnou listinou a v souladu s § 134 o. s. ř. potvrzuje pravdivost toho, co je v ní osvědčeno nebo potvrzeno, a pokud tedy občanský průkaz obsahuje údaj o trvalém pobytu stěžovatele na adrese ohlašovny, kde stěžovatel nepobývá, údaje v něm uvedené se nezakládají na reálné skutečnosti a jsou nesprávné a jednoznačně nepravdivé. Zdejší soud by ani tuto námitku nemohl pokládat za důvodnou. Jak již uvedl soud shora, ve stěžovatelově případě občanský průkaz obsahuje ohledně údaje o místě trvalého pobytu údaj zcela správný a osvědčuje tak pravdivou skutečnost. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že institut trvalého pobytu plní především evidenční („policejně“ evidenční) funkci (jak již vícekrát konstatoval Ústavní soud, např. Pl. ÚS 4/02) a není jeho účelem autorizovat či petrifikovat faktický pobyt občana.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu

